

UREDBA

O PREVOZU OPASNIH MATERIJU U DRUMSKOM I ŽELEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

("Sl. glasnik RS", br. 53/2002)

Član 1

Ovom uredbom bliže se propisuju uslovi i način obavljanja prevoza opasnih materija u drumskom i železničkom saobraćaju i nadzor nad obavljanjem ovog prevoza na teritoriji Republike Srbije.

Član 2

Opasne materije, u smislu ove uredbe, jesu materije propisane Evropskim sporazumom o međunarodnom prevozu opasnih materija u drumskom saobraćaju (u daljem tekstu: ADR) i Međunarodnim pravilnikom o prevozu opasnih materija na železnicama (u daljem tekstu: RID), i to:

- 1) klasa 1 - eksplozivne materije i artikli;
- 2) klasa 2 - gasovi;
- 3) klasa 3 - zapaljive tečnosti;
- 4) klasa 4.1 - zapaljive čvrste materije;

- 5) klasa 4.2 - materije sklone samozapaljenju;
- 6) klasa 4.3 - materije koje u dodiru sa vodom oslobađaju zapaljive gasove;
- 7) klasa 5.1 - oksidirajuće materije;
- 8) klasa 5.2 - organski peroksidi;
- 9) klasa 6.1 - otrovne materije;
- 10) klasa 6.2 - infektivne materije;
- 11) klasa 7 - radioaktivne materije;
- 12) klasa 8 - korozivne materije;
- 13) klasa 9 - ostale opasne materije i predmeti.

Opasne materije obuhvataju i materije i predmete koji mogu biti gotov proizvod, poluproizvod, međuproizvod, nusproizvod, sirovine ili otpad, a imaju karakteristike opasnih materija i u toku prevoza mogu dovesti do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i zagađivanja životne sredine (u daljem tekstu: opasan otpad).

Prevoz opasnih materija, u smislu ove uredbe, obuhvata pakovanje, predaju opasnih materija na prevoz, vršenje prevoza opasnih materija, isporuku opasnih materija, mere koje se moraju preduzeti u pripremi opasnih materija za prevoz pri pakovanju, utovaru, istovaru, vaganju, utakanju, pretakanju, istakanju i drugim usputnim manipulacijama sa opasnim materijama, kao i primopredaja transportnih sredstava.

Član 3

Prevoz opasnih materija vrši se na način da se ne dovede u opasnost život i zdravlje ljudi, ne zagađi životna sredina, obezbede i preduzmu mere zaštite od udesa i druge mere utvrđene zakonom.

Član 4

Preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik može da obavlja prevoz opasnih materija u drumskom saobraćaju ako:

- 1) je registrovano za obavljanje delatnosti prevoza opasnih materija;
- 2) raspolaže odgovarajućim prevoznim sredstvima za prevoz opasnih materija;
- 3) ima stručno osposobljena lica za obavljanje prevoza;
- 4) ima odobrenje za prevoz opasnih materija;
- 5) ispunjava uslove za prevoz propisane ADR-om.

Preduzeće može da obavlja prevoz opasnih materija u železničkom saobraćaju ako ispunjava uslove iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 i uslove propisane RID-om.

Član 5

Prevozna sredstva kojima se prevoze opasne materije moraju biti tehnički ispravna, konstruisana, izrađena, opremljena i obeležena u skladu sa propisanim standardima.

Član 6

Opasne materije mogu da prevoze samo lica koja su za rukovanje i prevoz opasnih materija stručno osposobljena.

Stručno osposobljavanje lica iz stava 1 ovog člana obavljaju ovlašćene organizacije.

Član 7

Za prevoz opasnih materija klase 1, 6, 7. i opasnog otpada izdaje se posebno odobrenje, osim ako se prevoz obavlja pod "režimom malih količina" koje su definisane ADR-om odnosno RID-om.

Odobrenje za prevoz opasnih materija klase 1. u drumskom i železničkom saobraćaju izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Odobrenje za prevoz opasnih materija klase 6. u drumskom i železničkom saobraćaju izdaje Ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija.

Odobrenje za prevoz opasnih materija klase 7. i opasnog otpada u drumskom i železničkom saobraćaju izdaje Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine.

Ako opasna materija ima osobinu zbog koje se može svrstati u opasnu materiju klase 1, 6, 7. ili opasan otpad, takva materija se može prevoziti samo uz odobrenje nadležnog ministarstva.

Za prevoz ostalih klasa opasnih materija ne izdaje se posebno odobrenje, već se njihov prevoz vrši u skladu sa uslovima propisanim ADR-om, odnosno RID-om.

Član 8

Nadležno ministarstvo može doneti akt o oduzimanju odobrenja za obavljanje delatnosti prevoza opasnih materija ako se preduzeću, drugom pravnom licu, odnosno preduzetniku izrekne novčana kazna za prekršaj zbog neizvršavanja obaveza iz ove uredbe.

Član 9

Zahtev za izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija klase 1. podnosi pošiljalac opasne materije.

Zahtev iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) naziv, odnosno lično ime i adresu pošiljaoca;
- 2) vrstu, tehnički naziv, količinu i način pakovanja opasne materije;
- 3) naziv i adresu proizvođača opasne materije;
- 4) naziv, odnosno lično ime i adresu prevoznika;

5) datum i vreme početka prevoza, relaciju kretanja i krajnje mesto prevoza;

6) naznačenje vrste i oznaku prevoznog sredstva;

7) naziv, odnosno lično ime i adresu primaoca;

8) posebne mere bezbednosti za vreme prevoza opasne materije.

Uz zahtev iz stava 1 ovog člana pošiljalac opasne materije dužan je da priloži:

1) sertifikat o ispravnosti prevoznog sredstva izdat od strane akreditovane i ovlašćene organizacije;

2) sertifikat o stručnoj osposobljenosti lica koja rukuju opasnim materijama i koja učestvuju u prevozu;

3) odobrenje za nabavku opasnih materija iz klase 1. izdato od strane organa unutrašnjih poslova nadležnog prema mestu upotrebe tih materija;

4) dokaz o osiguranju iz člana 17 ove uredbe.

Član 10

Zahtev za izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija klase 6. kao i opasnih materija iz člana 7 stav 5 podnosi pošiljalac opasne materije.

Zahtev iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito:

1) naziv, lično ime i adresu pošiljaoca;

2) naznačenje vrste i oznaku prevoznog sredstva;

3) relaciju (prevozni put) kretanja;

4) posebne mere bezbednosti za vreme prevoza opasne materije.

Ministar saobraćaja i telekomunikacija bliže će propisati sadržinu zahteva iz stava 1 ovog člana.

Uz zahtev iz stava 1 ovog člana pošiljalac opasne materije dužan je da priloži:

- 1) uputstvo o posebnim merama bezbednosti, odnosno zaštite pri prevozu i o načinu postupanja prilikom udesa koje izdaje ovlašćena organizacija;
- 2) sertifikat o ispravnosti prevoznog sredstva izdat od strane akreditovane i ovlašćene organizacije;
- 3) sertifikat o stručnoj osposobljenosti lica koja rukuju opasnim materijama;
- 4) dokaz o osiguranju iz člana 17 ove uredbe.

Član 11

Zahtev za izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija klase 7. podnosi pošiljalac opasne materije.

Zahtev iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito:

- 1) naziv i adresu korisnika radioaktivne materije;
- 2) naziv i adresu prevoznika radioaktivne materije;
- 3) vrstu radioaktivne materije i njenu ukupnu radioaktivnost;
- 4) vrstu, tip i registarski broj vozila opremljenog za prevoz radioaktivne materije, odnosno odgovarajuću oznaku kod železničkih vozila;
- 5) relaciju (prevozni put) kretanja prevoznog sredstva od mesta predaje radioaktivne materije do mesta korišćenja;
- 6) naziv i adresu primaoca i namenu korišćenja radioaktivne materije;
- 7) datum i vreme početka prevoza.

Uz zahtev iz stava 1 ovog člana, pošiljalac je dužan da priloži:

- 1) mišljenje ovlašćene organizacije o ispunjenosti propisanih uslova za prevoz radioaktivne materije;
- 2) sertifikat o ispravnosti prevoznog sredstva izdat od strane akreditovane i ovlašćene organizacije;
- 3) sertifikat o stručnoj osposobljenosti lica koja rukuju radioaktivnim materijama i koja učestvuju u prevozu;
- 4) uputstvo o posebnim merama bezbednosti, odnosno zaštite pri prevozu i o načinu postupanja prilikom udesa koje izdaje ovlašćena organizacija;
- 5) dokaz o osiguranju iz člana 17 ove uredbe.

Član 12

Zahtev za izdavanje odobrenja za prevoz opasnog otpada podnosi pošiljalac opasnog otpada.

Zahtev iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito:

- 1) naziv, lično ime i adresu pošiljaoca opasnog otpada;
- 2) naznačenje vrste i oznaku prevoznog sredstva;
- 3) relaciju (prevozni put) kretanja;
- 4) posebne mere bezbednosti za vreme prevoza opasnog otpada.

Ministar za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine bliže će propisati sadržinu zahteva iz stava 1 ovog člana.

Uz zahtev iz stava 1 ovog člana, pošiljalac opasnog otpada dužan je da priloži:

- 1) mišljenje ovlašćene organizacije o ispunjenosti propisanih uslova za prevoz opasnog otpada;

- 2) sertifikat o ispravnosti prevoznog sredstva izdat od strane akreditovane i ovlašćene organizacije;
- 3) sertifikat o stručnoj osposobljenosti lica koja rukuju opasnim otpadom i koja učestvuju u prevozu;
- 4) rešenje o kategoriji opasnog otpada;
- 5) uputstvo o posebnim merama bezbednosti, odnosno zaštite pri prevozu i o načinu postupanja prilikom udesa koje izdaje ovlašćena organizacija;
- 6) dokaz o osiguranju iz člana 17 ove uredbe.

Član 13

Ministarstvo nadležno za izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija može, po potrebi, da naredi preduzimanje posebnih mera bezbednosti pri prevozu (pravac i trasa kretanja, specijalizovana pratnja pošiljaoca ili prevoznika, pratnja policije i dr.).

Član 14

U prevozu opasnih materija u drumskom saobraćaju, Ministarstvo unutrašnjih poslova ili pravno lice koje ovo ministarstvo odredi, dužno je da obezbedi vozila za specijalne namene i odgovarajuću opremu u slučaju potrebe za pratnjom i učešća u sanaciji udesa.

U prevozu opasnih materija u železničkom saobraćaju, Javno preduzeće "ŽTP Beograd" dužno je da obezbedi železnička vozila za specijalne namene i opremu u slučaju potrebe za pratnjom i učešća u sanaciji udesa.

Član 15

Preduzeće ili drugo pravno lice i preduzetnik koje se bavi prevozom opasnih materija dužno je da izradi plan zaštite od udesa, sprovodi preventivne i druge mere upravljanja rizikom od udesa u zavisnosti od količine, vrste i karakteristika opasnih materija u prevozu i u slučaju udesa da organizuje i sprovede propisane mere reagovanja na udes.

Saglasnost na plan zaštite od udesa izdaje ministarstvo nadležno za izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija.

Član 16

Preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik dužno je da u slučaju nastanka udesa sa opasnim materijama odmah obavesti Ministarstvo unutrašnjih poslova, koje bez odlaganja o tome obaveštava Republički centar za obaveštavanje, a Republički centar za obaveštavanje obaveštava nadležna ministarstva.

Član 17

Vlasnik robe, odnosno nosilac prava korišćenja iste je dužan da posebno osigura opasnu materiju za slučaj štete pričinjene trećim licima usled smrti, povrede tela ili zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari i imovine ili zagađenja životne sredine u toku prevoza.

Osiguranje mora da obuhvati i troškove intervencije u slučaju udesa i sanacije posledica nastalih udesom.

Član 18

Kretanje vozila sa opasnim materijama kroz zaštićene zone (zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće, zaštićena prirodna dobra i dr.) vrši se na način propisan posebnim aktom koji donose ministar unutrašnjih poslova, ministar saobraćaja i telekomunikacija i ministar za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine.

Član 19

Nadzor nad sprovođenjem ove uredbe vrše Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija i Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine.

Za prevoz u drumskom saobraćaju:

1) za klase 1, 2, 3, 4. i 5. Ministarstvo unutrašnjih poslova;

2) za klase 6, 8. i 9. Ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija;

3) za klasu 7. i opasni otpad Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine.

Za prevoz u železničkom saobraćaju:

1) za klasu 1. Ministarstvo unutrašnjih poslova;

2) za klase 2, 3, 4, 5, 6, 8. i 9. Ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija;

3) za klasu 7. i opasni otpad Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine.

Član 20

Pored ovlašćenja utvrđenih posebnim propisom, u vršenju inspekcijskog nadzora, nadležno ministarstvo ovlašćeno je da:

1) naredi da se utvrđene nepravilnosti otklone u određenom roku;

2) zabrani dalji prevoz ili rukovanje opasnim materijama licima koja nisu stručno osposobljena za prevoz i rukovanje opasnim materijama;

3) privremeno zabrani vršenje pojedinih radnji u vezi sa prevozom opasnih materija ako nisu ispunjeni propisani uslovi;

4) zabrani preduzeću, drugom pravnom licu, preduzetniku ili fizičkom licu prevoz opasne materije ili privremeno oduzmu prevozno sredstvo do okončanja prekršajnog postupka ako utvrde da su u toku prevoza učinjeni propusti u pogledu preduzimanja mera bezbednosti;

5) naloži ispitivanje uzoraka opasnih materija.

Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrde nepravilnosti koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi ili izazvati zagađenje životne sredine, ministarstvo može, izuzetno, preduzeti i mere iz nadležnosti drugog ministarstva iz člana 19 ove uredbe, o čemu će odmah obavestiti to ministarstvo.

Član 21

Novčanom kaznom od 70.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) prevozi opasne materije bez odobrenja nadležnog ministarstva (član 7);
- 2) u prevozu opasnih materija ne preduzima naređene posebne mere bezbednosti u toku prevoza (član 13);
- 3) posebno ne osigura opasnu materiju za slučaj štete pričinjene trećim licima u prevozu (član 17).

Novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu.

Član 22

Novčanom kaznom od 70.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- 1) prevozi opasne materije bez odobrenja nadležnog organa (član 7);
- 2) prilikom prevoza opasnih materija ne preduzima naređene posebne mere bezbednosti (član 13);
- 3) posebno ne osigura opasnu materiju za slučaj štete pričinjene trećim licima u prevozu (član 17).

Novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara za prekršaj iz stava 1 tačka 1) ovog člana kazniće se fizičko lice.

Član 23

Ministar unutrašnjih poslova, ministar saobraćaja i telekomunikacija i ministar za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine bliže će propisati način sprovođenja kontrole u prevozu opasnih materija u železničkom i drumskom saobraćaju.

Član 24

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".